

В. Петриченко, президент НААН України:

«...На мою думку, питання, що пов'язані з науково-дослідницькою та науково-методичною роботою, перебувають у стані еволюції. Це розробки, які синтезуються роботою багатьох провідних науково-дослідних установ, наукових шкіл та окремих осіб. Як правило, фундаментальні та прикладні дослідження для будь-якого науково-дослідного закладу повинні не лише постійно еволюціонувати, а ще й відповідати вимогам сьогодення: запитам суспільства, бізнесу або державних структур. Зокрема, для НААН такими держустановами є Міністерство аграрної політики та продовольства і Міністерство екології та природних ресурсів, з економічних аспектів – Міністерство економічного розвитку і торгівлі та Міністерство фінансів.

Хочу наголосити, що не все так погано: з точки зору конкурентоспроможності у нас є значна кількість вагомих наукових результатів, є наукові осередки у науково-дослідних закладах з досить високими показниками наукомісткості та ефективності досліджень. Це, зокрема, розробки світового рівня Селекційно-генетичного інституту – нові сорти пшениці озимої, ячменю озимого й ярого та інших культур. Інститут рослинництва, крім селекції пшениці ярої, гороху, сої, веде плідну роботу над створенням нових гібридів соняшнику – ця низка гібридів цілком конкурентоспроможна на ринку України та поза її межами. Можна продовжувати перелік цих здобутків, але слід чітко пам'ятати, що сьогодні всі фундаментальні та прикладні розробки фінансуються з бюджету держави. Переважна більшість наших проектів пройшли наукову експертизу у Національній академії наук України, тож мають засвідчений статус актуальності й гострої потреби для вітчизняного агропромислового комплексу. Крім того, ці ж розробки проходять експертизу в нашому профільному міністерстві.

Звичайно, ми ще не повністю впровадили принцип програмно-цільового проведення фундаментальних і прикладних досліджень, бо це робота не одного дня. Проте в основу своєї програми оптимізації, яка була запропонована 2011 р., ми закладали не просте скорочення науково-дослідних установ, а саме принцип підвищення якості та ефективності робіт, виконання досліджень за найбільш пріоритетними й актуальними розробками. Саме в цьому й полягає найбільша проблема реалізації цієї програми, адже ми вступили в протиріччя зі своїм усталеним розумінням, своїм баченням щодо реалізації середньострокових пріоритетів розвитку науки, базових галузей АПК. Частина наших колег до такої повномасштабної системи оптимізації, на жаль, була не готова.

Ми поклалися на те, що процес оптимізації мав бути обговорений на

вченій раді. Якщо це стосується програми наукових досліджень (а таких у нас 44), то головний інститут мав би обговорити таку програму, запросити співвиконавців і на своїй координаційно-методичній раді визначитися, що є найбільш пріоритетним. Завданням було віднайти внутрішній фінансовий резерв і перерозподілити його на більш актуальні та важливі розробки. Через певні суб'єктивні та об'єктивні причини, за ці два роки ми лише частково втілили заплановане.

За ринкових умов, на моє переконання, частка прикладних досліджень для переважної більшості галузевих інститутів НААН має бути значно більшою, ніж вона є зараз. На сьогодні фундаментальні дослідження під силу лише тим науково-дослідним інститутам, де є відповідна база, наукові кадри й напрацювання, тобто – наукові школи. З огляду на безжалісну економію коштів державного бюджету 2013 р., на жаль, уся вітчизняна наука потерпає від нестачі ресурсів. Проте багато резервів є в самій системі академії, над якими ми і працюємо» *(Інтерв'ю президента НААН В. Ф. Петриченка «Важко жити в епоху змін, ще важче ці зміни втілювати» // Національна академія аграрних наук України (http://www.uaan.gov.ua/content/intervyu-prezidenta-naan-vfpetrichenka-vazhko-zhiti-v-epohu-zmin-shche-vazhche-ci-zmini).*